

بررسی تأثیر مولفه های سرمایه فکری بر عملکرد مالی سازمان

محمد عشقی^{۱*}

حسن عشقی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۵ تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۱۲/۰۳

چکیده

در اقتصاد دانش بنیان امروز با توجه به مشخص شدن نقش سرمایه فکری در خلق و افزایش ارزش سازمانی و قرار گرفتن شاخص سرمایه فکری در شاخص های توسعه یافتگی بسیاری از کشورها، موفقیت یک سازمان به توانایی اش در مدیریت این منبع ارزشمند بستگی داشته و در نتیجه لزوم شناسایی و اندازه گیری سرمایه فکری آشکارتر می گردد. هدف این تحقیق بررسی سرمایه فکری و مولفه های آن بر عملکرد مالی در یک شرکت خودروسازی است. جامعه آماری شامل متخصصان و کارشناسان شرکت مورد بررسی و روش پژوهش توصیفی و استنباطی و بر اساس هدف کاربردی است. ابزار گردآوری اطلاعات تحقیق شامل پرسشنامه استاندارد بنتیس که روایی آن با روش تحلیل عاملی با چرخش واریمکس ۸۱/۶ و ضریب آلفای کرونباخ آن ۹۱/۵ محاسبه شده است. در این پژوهش ابتدا مولفه های سرمایه فکری شامل سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه ارتباطی اندازه گیری گردید و سپس با استفاده از آزمون های همبستگی و تحلیل رگرسیون میزان تاثیر آنها بر عملکرد مالی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج تحقیق حاکی از آن است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد بین مولفه های متغیر سرمایه فکری و عملکرد مالی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

واژگان کلیدی

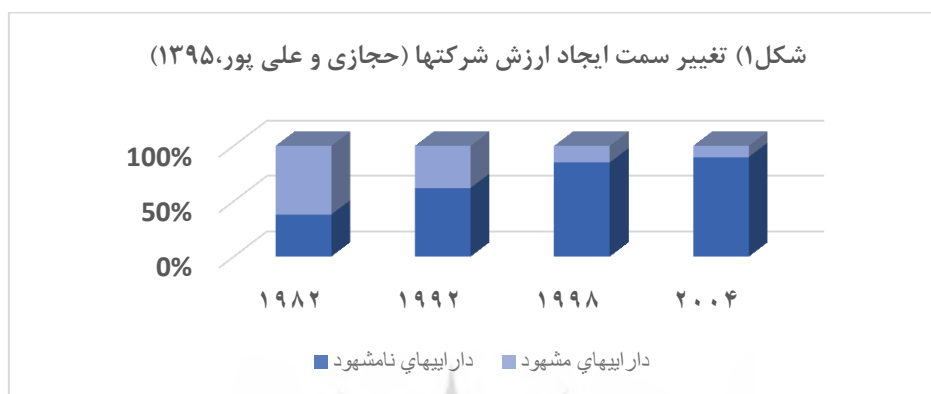
سرمایه فکری، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، سرمایه ارتباطی، عملکرد مالی

۱- کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، تهران، ایران.
(نویسنده مسئول meshghi18@gmail.com)

۲- کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اسلامشهر، تهران، ایران.
(Heshghi64@yahoo.com)

مقدمه

در اوایل قرن بیستم هر شرکتی و هر کشوری که دارایی های فیزیکی و سرمایه های مادی و مشهود بیشتری داشت ثروت بیشتری تولید می کرد؛ اما قرن ۲۱ اقتصاد مبتنی بر دانش است. به عنوان مثال ستارامن^۱ و همکارانش (۲۰۰۲) به نقل از کندریک^۲ یکی از اقتصاد دانان آمریکا بیان می کنند که در سال ۱۹۲۵ نسبت دارایی های نامشهود به دارایی های مشهود ۳۰ به ۷۰ بود؛ اما در دهه ۱۹۹۰ به نسبت ۶۳ به ۳۷ افزایش یافت.

اندازه گیری و گزارشگری سرمایه های فکری از اواخر دهه ۱۹۹۰ به یکی از بحث های چالشی و موضوع تحقیقات بسیاری در ادبیات حسابداری تبدیل شده است. اهمیت بحث در این حوزه تا حدی است که اتحادیه اروپا در نشست سال ۲۰۰۰ خود در لیسبون پرتغال، مهمترین هدف خود را تبدیل شدن به بزرگترین قطب اقتصادی بر پایه دانش در جهان معرفی می نماید و جهت نیل به این هدف، افزایش سرمایه گذاری در تحقیقات و پروژه های علمی ۱۵ کشور عضو اتحادیه از ۱/۹ درصد درآمد ملی در سال ۲۰۰۰ به ۳ درصد درآمد ناخالص ملی در سال ۲۰۱۰ را سرلوحه کار خود قرار می دهد. در سال ۲۰۱۰ سهم دارایی های نامشهود از کل دارایی های شرکت های اروپایی سهامی عام نسبت به دهه ۱۹۹۰، بیش از سه برابر رشد کرده و به حدود ۳۰ درصد رسیده بود. البته بنا به محدودیت های حسابداری و از آنجایی که این آمار تنها مربوط به شرکت هایی است که دارایی های نامشهود خود را گزارش کرده اند، سهم حقیقی این دارایی ها در شرکتها طبعاً بیشتر از این مقدار خواهد بود. بین سال های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ حدود نیمی از فعالیت های شرکت های اروپایی در حوزه ی دانش بنیان بوده و در سال ۲۰۱۶ بیش از یک سوم نیروی کار در اتحادیه اروپا در شرکت های دانش محور مشغول به کار بوده اند. این آمار و اطلاعات نشان از گسترش روزافزون شرکت های دانش بنیان و اهمیت نقش دارایی های مالی و غیر فیزیکی در ارزش آفرینی شرکتها دارد (نیک بخت و کلهرنیا، ۱۳۹۸).

استوارت^۳ (۱۹۹۷) سرمایه انسانی را مهمترین دارایی سازمان تلقی می کند. بنابراین انتظار می رود شرکتهایی که از سرمایه انسانی بالاتری برخوردارند عملکرد مالی آنها نیز بالاتر باشد. سرمایه فکری سرمایه ای فراتر از دارایی های فیزیکی و دارایی های مشهود است. امروزه سهم سرمایه فکری به دلیل تولید دانش و اطلاعات و در نتیجه تولید ثروت

1.seetharaman

2.kendrick

1.stewart

در اقتصاد مبتنی بر دانش می تواند نقش مهمی در خلق ارزش افزوده و تولید ناخالص داخلی داشته باشد. به همین دلیل در سطح بنگاههای اقتصادی نیز عملکرد مالی شرکتها می تواند تحت تاثیر دارایی های فکری و سرمایه انسانی قرار گیرد. در اواسط قرن ۲۰ اقتصاددانان مالی تلاش کردند تا توجه شرکتها را به رویکرد جدیدی در کسب و کار جلب کنند. این رویکرد مبتنی بر این تفکر بود که هر سازمانی توانایی ها، امتیازات و منابع غیر مادی منحصر به فرد و متمایزی از سایر سازمان ها دارد که منشا خلق ارزش و ثروت است. از این رو لازم است همه منابع و ظرفیت های سازمانی و دارایی های برون ترانزنامه ای شناسایی و اندازه گیری شوند. سرمایه فکری شامل آن دسته از دارایی های نامشهود مانند علائم تجاری، اختراع ها و امتیازها و برتری های انسانی، ساختاری و ارتباطات محیطی است که به روش های حسابداری در صورتهای مالی منعکس نمی شود. رشد دارایی های نامشهود شرکتها، قدرت رقابت و توسعه پایدار را تضمین می کند (استرامن و همکاران، ۲۰۰۲).

در عصر حاضر با رشد اقتصاد دانش محور، دارایی های نامشهود شرکتها خصوصا سرمایه فکری آن ها، کلیدی برای دستیابی به مزیت رقابتی پایدار است. توجه به مقوله سرمایه فکری در زمینه های متعدد علم اقتصاد، حسابداری و مدیریت استراتژیک سریعاً رشد یافته است (نجفی و بیات، ۱۳۹۸). اطلاعات و گزارشهای مالی باید قادر به ارائه وجود سرمایه های غیرمحسوس بوده تا ارزش واقعی یک شرکت قابل شناسایی باشد. به دلیل شکاف موجود در این زمینه و نادیده گرفتن سرمایه فکری حتی از طریق خروج کارکنان و همینطور اعمال نشدن شفاف اثر سرمایه فکری در صورتهای مالی، بررسی بیشتر در این خصوص را ضروری و حائز اهمیت نموده است. اگر عملکرد مالی شرکت نشانگر چشم اندازی مناسب نباشد، این موضوع موجب جذب سرمایه گذاران نشده و به افزایش ارزش سهام آن منتج نخواهد شد. اگر شرکت قادر به مدیریت سرمایه های راهبردی مانند سرمایه فکری نباشد، این امر می تواند مسیر پیشرفت عملکرد شرکت را از دسترس دور نماید (شیرزادی و چراغی، ۱۳۹۴).

هدف اصلی این تحقیق بررسی تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی می باشد.

۲- تعریف متغیرهای پژوهش

۲-۱- مفهوم سرمایه فکری: سرمایه فکری موضوع جدیدی است که به لحاظ نظری در چند سال اخیر در سطح جهانی مطرح است اما از آنجایی که منبعی پر ارزش برای کشورها و سازمان ها به حساب می آید، میزان رشد و توسعه آن به سرعت در حال تبدیل شدن به شاخصی در توسعه یافتگی کشورهاست. از سوی دیگر منبع نامشهود به عنوان یکی از ارزش افزاترین منابع شرکتها و سرمایه ای کلیدی در رشد کارآفرینی مطرح است (همتی و همکاران، ۱۳۹۰). از نظر بروکینگ^۱ (۱۹۹۷) سرمایه فکری ترکیبی از دارایی های نامشهود، دارایی انسانی و زیرساختهایی است که شرکت را در انجام وظایفش توانمند می سازد. او معتقد است سرمایه انسانی یک سازمان شامل مهارتها، تخصصها، تواناییهای حل مسئله و سبکهای رهبری است. از نظر استوارت (۱۹۹۷) سرمایه فکری شامل دانش، اطلاعات، دارایی فکری و تجربه است که می تواند در ایجاد ثروت موثر باشد. از نظر او سرمایه ساختاری، دانش فن آوری اطلاعات، حق ثبت و بهره برداری از مارکهای تجاری است. سرمایه فکری فراهم کننده پایگاهی از منابع جدید است که از طریق آن، سازمان می

تواند به رقابت بپردازد. بنتیس^۱ معتقد است سرمایه فکری عبارت از تلاش برای استفاده ی موثر از دانش (محصول نهایی) در مقابل اطلاعات خام است. سرمایه فکری اصطلاحی برای ترکیب دارایی ناملموس بازار، دارایی فکری، دارایی انسانی و دارایی زیر ساختاری است، که سازمان را برای انجام فعالیتهایش توانمند می سازد (بنتیس، ۱۹۹۸). تاکنون تعریفی که مورد پذیرش همگان باشد، ارایه نشده است و هر یک از صاحب نظران این حوزه، با هدف ها و سوگیری های متفاوت، تعاریف گوناگونی ارائه کرده اند. در این تحقیق اجزاء تشکیل دهنده سرمایه فکری از نظریه بنتیس در سال ۲۰۰۲ استخراج و بومی شده و برای هر شاخص مولفه هایی طراحی شده است. بنتیس به دنبال نظریه های قبلی خود، سرمایه های فکری را متشکل از سه جزء سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه ارتباطی می داند.

۲-۲- سرمایه انسانی: از نظر اسمیت^۲ (۱۹۹۸) سرمایه انسانی مجموعه ای از دانش، توانایی و تجارب کارکنان یک شرکت است که به طور گذرا و کوتاه مدت در ساعات اداری در اختیار شرکت است. سرمایه های انسانی تحت عنوان دانش فردی، مهارتها و تجارب موجود در کارکنان یک سازمان برای خلق ارزش و حل کردن مسایل کسب و کار تعریف شده است. بیشتر نظریه پردازان که سرمایه های انسانی را هدف تحقیق خود قرار داده اند آن را در سطح فردی در نظر گرفته و به نوعی آن را ترکیبی از دانش، مهارت و هوش و استعداد افراد دیده اند. سرمایه انسانی، اشاره به ارزش جمعیتی سرمایه گذاری در تعلیم و تربیت، آموزش، قابلیت ها و آینده کارکنان دارد که این آموزش ها به دو شکل صورت می گیرند:

≠ آموزشهایی که فرد از طریق یادگیری رسمی بدست می آورد.

≠ آموزشهایی که فرد از طریق یادگیری از دیگران و به صورت تجربی می بیند.

از نظر بنتیس در بین اجزای سرمایه فکری، سرمایه انسانی اهمیت بیشتری دارد زیرا سرمایه انسانی منبع نوآوری و بازسازی راهبردی شرکتهاست که از طریق بهبود مهارتهای انسانی حاصل می شود.

۲-۳- سرمایه ساختاری: سرمایه ساختاری اشاره به ساختارها و فرایندهای موجود در درون یک سازمان دارد، کارکنان از آنها استفاده کرده و از طریق دانش و مهارت هایشان به کار گرفته می شود. سرمایه ساختاری شامل همه ذخایر دانشی در سازمان می شود (به غیر از افراد سازمان) که در برگیرنده پایگاههای داده، نمودارهای سازمانی، دستورالعمل های اجرایی فرایندها، استراتژی ها، برنامه های اجرایی و به طور کلی هر آنچه که از ارزش آن برای سازمان بالاتر از ارزش مادی باشد، است. از نظر اسمیت (۱۹۹۸) سرمایه ساختاری تواناییها و دانش موجود در شرکت است که در کنترل شرکت بوده و بعد از خروج کارکنان از شرکت در آنجا باقی می ماند. از نظر راس^۳ و همکارانش (۱۹۹۷) سرمایه ساختاری همه ذخایر غیر انسانی و دانش موجود سازمان شامل پایگاهها و منابع داده ای، نمودارهای سازمانی، تشکیلات و روشها، دستورالعملها و مقررات، شکل و محتوای فرایندها، راهبردهای سازمانی و برنامه های عملیاتی است. چن^۴ و همکارانش (۲۰۰۴) معتقدند سرمایه ساختاری بخش پشتیبانی سرمایه فکری برای بهبود عملکرد سازمانی است.

2. Bounties

3. Smith

1. Roos

2. chen

بنابراین سرمایه ساختاری تابعی از سرمایه انسانی است و این دو در تعامل با یکدیگر هستند و از نظر آنها سرمایه رابطه ای (ارتباط با مشتریان) بیانگر قدرت بازاریابی، افزایش سهم بازار و وفاداری مشتریان است. همانگونه که سرمایه ساختاری به سرمایه انسانی متکی و وابسته است، سرمایه انسانی نیز می تواند به سرمایه ساختاری وابسته باشد، زیرا سرمایه های ساختاری این امکان را فراهم می سازد که انتقال دانش موجود در فرایندها، رویه ها و قراردادهای و غیره به افراد یا گروه هایی از کارکنان برای مثال از طریق آموزش امکان پذیر شود. از این روش، دانش صریح موجود در این رویه ها و فرایندها به شکل نامشهود تبدیل شده، شایستگی ها و ویژگی های فردی که سرمایه انسانی را می سازند از طریق سرمایه ساختاری می توانند آشکار شوند و الگوهای تعاملی و دانش جمعی که جزئی از سرمایه ساختاری هستند از طریق شبکه های میان فردی موجود در یک موقعیت کاری نمایان شود. به منظور آنکه از سرمایه انسانی ایجاد شده بوسیله کارکنان به صورتی سودمند استفاده شود، وجود سیستم ارتباطی و رویه های عملیاتی در درون سازمان، ضروری است که از فعالیتهای هر کارمند حمایت نماید (بنتیس، ۱۹۹۸).

۲-۴- سرمایه ارتباطی (اجتماعی): از نظر چن و همکارانش (۲۰۰۴) سرمایه رابطه ای (ارتباط با مشتریان) بیانگر قدرت بازاریابی، افزایش سهم بازار و وفاداری مشتریان است. در نحوه نگرش تئوری های موجود در رابطه با سرمایه ارتباطی تفاوت وجود دارد. خواستگاه سرمایه ارتباطی را رابطه میان افراد موجود در یک گروه یا دسته خاص می دانند در حالی که ارتباطات میان افراد بعنوان یک فاکتور کلیدی معرفی شده اند اما سطحی که این ارتباطات مورد نظر می باشد به طور گسترده ای با مطالعات دیگران متفاوت است. بروکینگ (۱۹۹۷) نیز در بخش دارایی های بازار به مشتریان، وفاداری آنها و کانال های توزیع که مرتبط با سرمایه مشتریان، اشاره داشته است. همچنین استوارت (۱۹۹۷) اظهار می دارد که سرمایه مشتری عبارت از اطلاعات بازار برای استفاده در جذب و حفظ مشتریان است. موضوع اصلی سرمایه مشتری، دانش موجود در کانالهای بازاریابی و روابط با مشتریان است، سرمایه مشتری بیانگر توانایی بالقوه یک سازمان بخاطر عوامل بیرونی است این اصطلاح را ابتدا هیوبرت ساین-انج مطرح کرد اما تعاریف جدید مفهوم آن را به سرمایه ارتباطی توسعه داده اند که شامل دانش موجود در همه روابطی است که سازمان با مشتریان، رقبا و تامین کنندگان یا دولت برقرار می کند، از نظر بنتیس (۱۹۹۹) سرمایه رابطه ای (اجتماعی) بیانگر همه روابطی است که شرکت با مشتریان، رقبا، تامین کنندگان مواد و کالا، انجمن های تجاری یا دولت برقرار می کند.

۲-۵- عملکرد مالی: با توجه به اهمیت عملکرد سازمانی و با توجه به اهداف عملیاتی که در عملکرد مالی مورد توجه قرار می گیرد، تعریف عملکرد مالی عبارت است از: درجه یا میزانی که شرکت به هدفهای مالی سهامداران در راستای افزایش ثروت آنان نایل می آید. در ادبیات مالی دو رویکرد درباره مدیریت سرمایه فکری وجود دارد:

در رویکرد اول زیرساختهای سازمانی، یادگیری، ارتباطات و تواناییهای کارکنان تقویت می شود تا با افزایش دانش سازمانی عملکرد بلندمدت شرکت بهبود یابد. این رویکرد به مکتب فکری دانش محور معروف است. طرفداران این

مکتب مانند زاک^۱ (۱۹۹۹) معتقدند اگر شرکتی از سرمایه فکری بهتری در محیط کسب و کار برخوردار باشد، مزیت رقابتی خواهد داشت.

در رویکرد دوم سرمایه فکری نوعی دارایی اقتصادی قابل اندازه گیری محسوب می شود. این رویکرد به کسب سود از طریق سرمایه فکری تاکید دارد و به مکتب سرمایه اقتصادی معروف است. طرفداران این مکتب از مدل‌های مبتنی بر بازار سرمایه مانند مدل ترازنامه نامشهود، مدل‌های مستقیم سرمایه فکری مانند ارزشگذاری حقوق معنوی و مدل‌های بازده داراییها مانند مدل ارزش افزوده اقتصادی و مدل تعیین ضریب ارزش افزوده فکری برای اندازه گیری سرمایه فکری استفاده کردند. شواهد زیادی نشان می دهد که بین سرمایه فکری و عملکرد شرکتها رابطه مثبتی وجود دارد. اهداف عملیاتی که مدیریت ارشد شرکت در راستای دستیابی به اهداف اصلی یعنی افزایش ثروت سهامداران دنبال می کند در برگیرنده شاخص ها و معیارهایی (نظیر: سود، بازده دارایی، بازده سرمایه گذاری و...) می باشد که بخشی از عملکرد سازمان را شامل می شود و در نهایت منجر به تشخیص و تبیین میزان اثربخشی سازمانی می شود (خدادادحسینی و همکاران، ۱۳۸۵).

۳- پیشینه پژوهش

۳-۱- مطالعات خارجی

نتایج تحقیقات و گوار و هکیو^۲ (۲۰۲۰)، در خصوص بررسی تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتهای بخش دولتی مرکزی فعال در هند از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ و همچنین تحلیل هریک از مولفه های سرمایه فکری در عملکرد مالی نشان داد که سرمایه فکری رابطه ضعیفی با سودآوری و ارزش بازار دارد اما به عنوان پیش بینی کننده قوی بهره وری عمل می کند. همچنین نتایج نشان می دهد که سرمایه انسانی مهمترین عنصر در میان هر سه مولفه سرمایه فکری در افزایش عملکرد مالی شرکتهای مزبور است.

مچرن^۳ (۲۰۲۰) در بررسی تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی پایدار شرکتهای دارویی اندونزی با تعدیل نقش مدیریت دانش نشان داد که سرمایه فکری (سرمایه انسانی، سرمایه رابطه ای و سرمایه ساختاری) با عملکرد مالی پایدار شرکتهای دارویی رابطه معناداری دارد. مولفه های سرمایه فکری برای افزایش عملکرد مالی بسیار مهم است. همچنین این مطالعه نشان داد که مدیریت دانش نقش تعدیل کننده ای در رابطه بین سرمایه انسانی و سرمایه ساختاری با عملکرد مالی پایدار دارد، با این حال مدیریت دانش هیچ نقش تعدیل کننده ای در ارتباط سرمایه رابطه ای با عملکرد مالی پایدار شرکتهای ندارد.

فورت^۴ و همکاران (۲۰۱۹)، به بررسی تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی و ارزش بازار ۱۳۵ نمونه شرکت معدنی، تولیدی، خدمات عمومی، بازرگانی، ارتباطات و تکنولوژی اطلاعات کشور ایتالیا طی سالهای ۲۰۰۸ الی ۲۰۱۷ پرداختند. یافته ها حاکی از آن است که سرمایه فکری در مجموع تاثیر مثبتی بر عملکرد مالی شرکتهای دارد که به عنوان سود آوری

1.Zack

2.Wequar & Haque

1.Muchran

2.Forte

و رشد درآمد شرکتها و همچنین ارزش بازار اندازه گیری می شود با این حال در هنگام در نظر گرفتن مولفه های آن، کارایی سرمایه انسانی تأثیر مثبتی بر عملکرد مالی شرکتها نشان می دهد در حالی که کارایی سرمایه ساختاری تأثیر منفی بر عملکرد مالی دارد. همچنین به طرز حیرت انگیزی هر یک از مولفه های سرمایه فکری تأثیر منفی بر ارزش بازار شرکت ها دارند.

فلیپ^۱ و همکاران (۲۰۱۸)، در بررسی هایشان با عنوان ارتباط بین سرمایه فکری و عملکرد مالی به تجزیه و تحلیل داده های پانل در هتل های کوچک و متوسط در طول سالهای ۲۰۰۷ و ۲۰۱۵ پرداختند. یافته ها نشان می دهند که مولفه های سرمایه فکری مانند سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه ارتباطی تأثیر مثبتی بر عملکرد مالی هتل های مورد نظر دارند. بعلاوه نتایج نشان داده که سرمایه انسانی و سرمایه ساختاری با برقراری و حفظ روابط بلندمدت با سهامداران کلیدی سرمایه گذاری می شوند. این یافته ها بیان می کنند که تعامل بین مولفه های سرمایه فکری باعث ارتقای عملکرد مالی هتل می شود.

فریرا و فرانکو^۲ (۲۰۱۷) به بررسی تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد سازمانی پرداختند. نتایج تحقیقات آنان حاکی از آن بود که سرمایه فکری بر عملکرد سازمانی تأثیر گذار است.

آندریوا و فرانکو^۳ (۲۰۱۷) در تحقیقات خود به بررسی تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی در شرکتها پرداختند. نتایج تحقیقات آنان حاکی از آن بود که اجزای سرمایه فکری (سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه ارتباطی) بطور مثبت بر عملکرد مالی شرکتها تأثیر گذار است.

۳-۲- مطالعات داخلی

سیادت (۱۳۹۹) در بررسی ارتباط بین کارایی سرمایه فکری و ویژگی های کیفی سود شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج نشان داد که بین کارایی سرمایه فکری و خصوصیات کیفی سود ارتباطی وجود ندارد. فرازمنند و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی اثر سرمایه فکری بر بیشینه سازی عملکرد مالی بنگاههای وابسته نفتی در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج مدل ارزش بازاری عملکرد بنگاه نشان می دهد که رابطه بین ارزش دفتری نرمال، با ارزش بازاری بنگاه مثبت است. در حالی که رابطه درآمدهای اعلامی با ارزش بازاری بنگاه منفی است. به علاوه هزینه های ایجاد سرمایه فکری بر ارزش بازاری بنگاه تأثیر مثبت دارد، همچنین نتایج عملکرد بنگاه نشان می دهد رابطه بین سرمایه فکری و عملکرد بنگاههای وابسته نفتی در بورس اوراق بهادار مثبت است.

ارجمندینا و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ پرداختند. نتایج نشان داد بین متغیر سرمایه فکری و عملکرد مالی رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. همچنین بین مولفه های متغیر سرمایه فکری و عملکرد مالی رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد.

3.Filipe

4.Ferrira & Feranco

5.Anderra & Feranco

خاکپور (۱۳۹۶) در بررسی ارتباط سرمایه فکری و سرمایه اجتماعی با عملکرد اقتصادی باشگاههای ورزشی، نشان داد سرمایه فکری و سرمایه اجتماعی به صورت مستقل، مجزا و مشترک تاثیر مثبت و معناداری به ترتیب با ضریب همبستگی $(r=0/63)$ ، $(r=0/47)$ بر عملکرد اقتصادی پرسنل باشگاههای ورزشی دارد.

محمودزاده (۱۳۹۶) به بررسی تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی در بانکهای ایران پرداخت. نتایج نشان داد که سرمایه فکری بر بازده دارایی بانکها تاثیر مثبت و معناداری دارد. در حالت خاص نیز، سرمایه انسانی با بازده داراییها رابطه مثبت و معناداری داشته است. همچنین نتایج نشان می دهد که ضریب کارایی سرمایه انسانی در مقایسه با ضریب کارایی سرمایه ساختاری و سرمایه فیزیکی تاثیر بیشتری بر سوددهی بانکها داشته است.

۴- فرضیات و مدل تحقیق

۴-۱- فرضیه اصلی: سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

۴-۲- فرضیات فرعی: به شرح زیر می باشد:

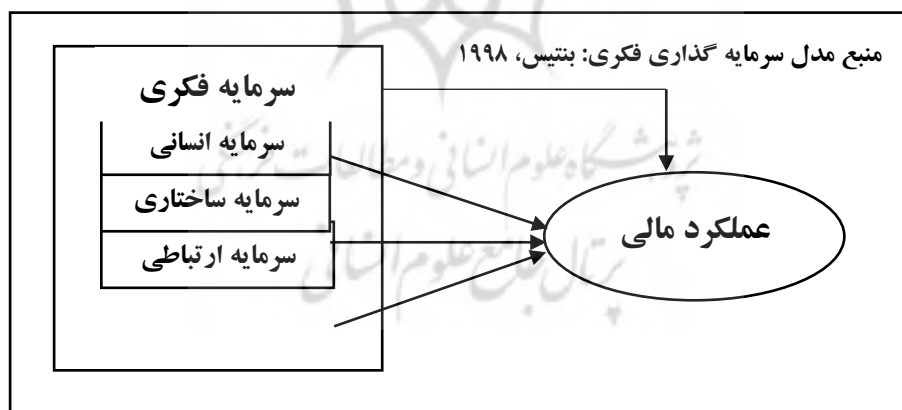
۱. سرمایه انسانی بر عملکرد مالی شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

۲. سرمایه ساختاری بر عملکرد مالی شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

۳. سرمایه ارتباطی بر عملکرد مالی شرکت تاثیر مثبت و معناداری دارد.

۴-۳- مدل تحقیق

با توجه به تحقیقات فوق، در این تحقیق جهت سنجش اجزای سرمایه فکری از مدل سرمایه فکری بنتیس شامل سرمایه ارتباطی، سرمایه ساختاری و سرمایه انسانی به شرح زیر استفاده شده است.

۵- روش شناسی پژوهش

اطلاعات مربوط به سوابق تحقیق از روش کتابخانه ای و برای گردآوری اطلاعات لازم جهت تجزیه و تحلیل داده ها نیز از روش میدانی استفاده شده است، ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه استاندارد Bontis (۱۹۹۸) می باشد.

روایی سرمایه فکری با روش تحلیل عاملی با چرخش واریمکس (شاخص KMO)، $0/74$ و روایی عملکرد مالی، $0/81$ محاسبه گردیده است. همچنین ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه عملکرد مالی $0/92$ و برای پرسشنامه سرمایه

فکری ۹۱/۵ می باشد، از آنجا که برای پژوهش های علوم انسانی ضریب آلفای بالاتر از ۰/۷ قابل قبول است، می توان پایایی پرسشنامه های مذکور را مناسب ارزیابی کرد.

جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات پس از جمع آوری پرسشنامه، اطلاعات کدبندی شده و سپس وارد نرم افزار SPSS شده است. برای توصیف متغیرها از آمار توصیفی و در بخش آمار تحلیلی از آزمون های کولموگروف-اسمیرنوف، همبستگی پیرسون، رگرسیون تک متغیری و چند متغیری استفاده شده است.

جامعه آماری مورد مطالعه عبارت است از کلیه متخصصان و کارشناسان اقتصادی، مالی و غیر مالی شرکت خودروسازی سایپا که از ابتدای سال ۱۳۹۸ تا اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ در آن شرکت مشغول به کار بوده که تعداد آنها ۶۶۲ نفر می باشد و نمونه آماری این پژوهش تعداد ۲۴۳ نفر که بخشی از جامعه آماری هستند، از طریق فرمول کوکران محاسبه گردیده است.

$$n \cong \frac{t^2 pq}{d^2} \cdot \frac{1}{N} \left(\frac{t^2 pq}{d^2} + 0.1 \right)$$

$$N=662$$

$$n=243/26$$

۶- یافته های پژوهش

۶-۱- آزمون فرضیه اصلی

فرض Ho: سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری ندارد.

فرض H1: سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

جدول (۱). ضرایب رگرسیون در فرضیه اصلی پژوهش

سطح معناداری	آماره t	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد		
		Beta	خطای معیار	B	
۰/۰۳۸۴	۳/۰۵۲	-	۰/۱۵۱	۰/۴۶۱	مقدار ثابت
۰/۰۲۱۴	۳/۷۵۹	۰/۷۳۶	۰/۰۴	۰/۶۴۴	سرمایه فکری

جهت تایید فرضیه فوق از تحلیل رگرسیون به روش همزمان استفاده می گردد. جدول شماره ۱ ضرایب رگرسیون در فرضیه اصلی پژوهش را نشان می دهد. با توجه به جدول شماره ۱ می توان گفت که سطح معناداری آزمون مقدار ثابت کمتر از ۰/۰۵ بوده بنابراین فرض مساوی بودن آلفا برابر صفر رد می گردد و مقدار ثابت بر متغیر وابسته تأثیر گذار است. به طوری که می تواند در معادله ضرایب غیر استاندارد شرکت کند. همچنین آزمون سطح معناداری آزمون ضریب متغیر سرمایه فکری کمتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین برای ورود به معادله ضرایب استاندارد مناسب است (می تواند بر متغیر وابسته اثر بگذارد). با توجه به توضیحات فوق تابع به دست آمده از ضرایب استاندارد به شرح زیر می باشد:

$$Y = (b1x1) + \varepsilon$$

$$\varepsilon = (\text{سرمایه فکری}) (۰/۷۳۶) = \text{عملکرد مالی}$$

از تابع فوق به این نتیجه می‌رسیم که سرمایه فکری می‌تواند میزان عملکرد مالی را پیش‌بینی نماید. در حقیقت با افزایش یک واریانس در سرمایه فکری، عملکرد مالی حدود ۰/۷۳۶ واریانس تغییر خواهد کرد که نشان از تاثیر زیاد سرمایه فکری بر عملکرد مالی دارد و همچنین بدلیل اینکه سطح معناداری آماره t متغیر مستقل تحقیق از سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، می‌توان با اطمینان ۹۵ گفت که سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تاثیر مثبت و معناداری دارد. لذا فرضیه اصلی پژوهش تایید و فرضیه صفر رد می‌شود.

۶-۲-آزمون فرضیه فرعی اول

فرض H_0 : سرمایه انسانی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تاثیر مثبت و معناداری ندارد.

فرض H_1 : سرمایه انسانی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تاثیر مثبت و معناداری دارد.

جدول (۲). ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی اول پژوهش

سطح معناداری	آماره t	ضرایب	ضرایب غیر استاندارد		
		استاندارد	Beta	خطای معیار	
۰/۰۱۸۷	۴/۵۴۱	-	۰/۰۷۴	۰/۳۳۶	مقدار ثابت
۰/۰۲۳۶	۴/۰۱۴	۰/۷	۰/۰۴۵	۰/۶۴۴	سرمایه انسانی

جدول شماره ۲ ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی اول پژوهش را نشان می‌دهد. با توجه به جدول شماره ۲ می‌توان گفت که سطح معناداری آزمون مقدار ثابت کمتر از ۰/۰۵ بوده بنابراین فرض مساوی بودن آلفا برابر صفر رد می‌گردد و مقدار ثابت بر متغیر وابسته تاثیرگذار است. به طوری که می‌تواند در معادله ضرایب غیراستاندارد شرکت کند. همچنین سطح معناداری آزمون ضریب متغیر سرمایه فکری کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین برای ورود به معادله ضرایب استاندارد مناسب است (می‌تواند بر متغیر وابسته اثر بگذارد). با توجه به توضیحات فوق تابع به دست آمده از ضرایب استاندارد به شرح زیر می‌باشد:

$$Y = (b_1x_1) + \varepsilon$$

$$\varepsilon + (\text{سرمایه انسانی})(۰/۷) = \text{عملکرد مالی}$$

از تابع فوق به این نتیجه می‌رسیم که سرمایه انسانی می‌تواند میزان عملکرد مالی را پیش‌بینی نماید. در حقیقت با افزایش یک واریانس در سرمایه انسانی، عملکرد مالی حدود ۰/۷ واریانس تغییر خواهد کرد که نشان از تاثیر زیاد سرمایه انسانی بر عملکرد مالی دارد و همچنین بدلیل اینکه سطح معناداری آماره t متغیر مستقل تحقیق از سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، می‌توان با اطمینان ۹۵ گفت که سرمایه انسانی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تاثیر مثبت و معناداری دارد. لذا فرضیه فرعی اول پژوهش تایید و فرضیه صفر رد می‌شود.

۶-۳-آزمون فرضیه فرعی دوم

فرض H_0 : سرمایه ساختاری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری ندارد.

فرض H_1 : سرمایه ساختاری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

جدول (۳). ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی دوم پژوهش

سطح معناداری	آماره t	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد		
		Beta	خطای معیار	B	
۰/۰۱۷۸	۵/۶۲۸	-	۰/۱۰۵	۰/۵۹۱	مقدار ثابت
۰/۰۲۳۶	۲/۸۴۵	۰/۶۵۶	۰/۰۵۱	۰/۶۶۶	سرمایه ساختاری

جدول شماره ۳ ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی دوم پژوهش را نشان می دهد. با توجه به جدول شماره ۳ می توان گفت که سطح معناداری آزمون مقدار ثابت کمتر از ۰/۰۵ بوده بنابراین فرض مساوی بودن آلفا برابر صفر رد می گردد و مقدار ثابت بر متغیر وابسته تأثیر گذار است. به طوری که می تواند در معادله ضرایب غیر استاندارد شرکت کند. همچنین سطح معناداری آزمون ضریب متغیر سرمایه فکری کمتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین برای ورود به معادله ضرایب استاندارد مناسب است (می تواند بر متغیر وابسته اثر بگذارد). با توجه به توضیحات فوق تابع به دست آمده از ضرایب استاندارد به شرح زیر می باشد:

$$Y = (b1x1) + \varepsilon$$

$$\varepsilon + (\text{سرمایه ساختاری})(۰/۶۵۶) = \text{عملکرد مالی}$$

از تابع فوق به این نتیجه می رسیم که سرمایه ساختاری می تواند میزان عملکرد مالی را پیش بینی نماید. در حقیقت با افزایش یک واریانس در سرمایه ساختاری، عملکرد مالی حدود ۰/۶۵۶ واریانس تغییر خواهد کرد که نشان از تأثیر زیاد سرمایه انسانی بر عملکرد مالی دارد و همچنین بدلیل اینکه سطح معناداری آماره t متغیر مستقل تحقیق از سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، می توان با اطمینان ۹۵ گفت که سرمایه ساختاری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری دارد. لذا فرضیه فرعی دوم پژوهش تأیید و فرضیه صفر رد می شود.

۶-۴-آزمون فرضیه فرعی سوم

فرض H_0 : سرمایه ارتباطی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری ندارد.

فرض H_1 : سرمایه ارتباطی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تأثیر مثبت و معناداری دارد.

جدول (۴). ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی سوم پژوهش

سطح معناداری	آماره t	ضرایب	ضرایب غیر استاندارد		
		استاندارد	B	خطای معیار	
۰/۰۰۷۴	۸/۷۰۵	-	۰/۱۰۲	۰/۸۸۸	مقدار ثابت
۰/۰۱۴۴	۵/۱۲۲	۰/۷۲۴	۰/۰۴۵	۰/۷۱۲	سرمایه ارتباطی

جدول شماره ۴ ضرایب رگرسیون در فرضیه فرعی سوم پژوهش را نشان می دهد. با توجه به جدول شماره ۴ می توان گفت که سطح معناداری آزمون مقدار ثابت کمتر از ۰/۰۵ بوده بنابراین فرض مساوی بودن آلفا برابر صفر رد می گردد و مقدار ثابت بر متغیر وابسته تاثیر گذار است. به طوری که می تواند در معادله ضرایب غیر استاندارد شرکت کند. همچنین سطح معناداری آزمون ضریب متغیر سرمایه فکری کمتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین برای ورود به معادله ضرایب استاندارد مناسب است (می تواند بر متغیر وابسته اثر بگذارد). با توجه به توضیحات فوق تابع به دست آمده از ضرایب استاندارد به شرح زیر می باشد:

$$Y = (b1x1) + \varepsilon$$

$$\varepsilon + \text{سرمایه ارتباطی}(۰/۷۲۴) = \text{عملکرد مالی}$$

از تابع فوق به این نتیجه می رسیم که سرمایه ارتباطی می تواند میزان عملکرد مالی را پیش بینی نماید. در حقیقت با افزایش یک واریانس در سرمایه ارتباطی، عملکرد مالی حدود ۰/۷۲۴ واریانس تغییر خواهد کرد که نشان از تاثیر زیاد سرمایه ارتباطی بر عملکرد مالی دارد و همچنین بدلیل اینکه سطح معناداری آماره t متغیر مستقل تحقیق از سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، می توان با اطمینان ۹۵ گفت که سرمایه ارتباطی بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی تاثیر مثبت و معناداری دارد. لذا فرضیه فرعی سوم پژوهش تایید و فرضیه صفر رد می شود.

۷- نتیجه گیری

هدف این تحقیق بررسی تاثیر مولفه های سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی بوده است. روش پژوهش توصیفی- استنباطی و بر اساس اهداف کاربردی به حساب می آید. در این تحقیق سرمایه فکری، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه ارتباطی به عنوان متغیرهای مستقل و عملکرد مالی به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شدند. برای توصیف متغیرها از آمار توصیفی و در بخش آمار تحلیلی از آزمون های کولموگروف-اسمیرنوف، همبستگی پیرسون، رگرسیون تک متغیری و چند متغیری (نرم افزار SPSS) استفاده گردیده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش با استناد به تحلیل های آماری انجام شده نشان می دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد سرمایه فکری می تواند میزان عملکرد مالی را با استفاده از تابع رگرسیون $y=0/736x+e$ پیش بینی نماید و بر عملکرد مالی تاثیر مثبت و معناداری دارد. طبق آزمون فرضیات تحقیق، تاثیر مثبت و معنادار اجزای سرمایه فکری بر عملکرد مالی مورد تایید قرار گرفت. این نتایج با یافته های مچرن (۲۰۲۰)، فورت و همکاران (۲۰۱۹)، فلیپ و همکاران (۲۰۱۸)، فریرا و فرانکو (۲۰۱۷)، اندریوا و گارنیا (۲۰۱۷)، ارجمندنیا (۱۳۹۶)، خاکپور (۱۳۹۶) و محمودزاده (۱۳۹۶) سازگار است. با توجه به نتایج فرضیه اصلی تحقیق و تاثیر مثبت و معنادار اجزای سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکت مورد بررسی و با عنایت

به دنیایی که به سمت دانش محور شدن حرکت می نماید، به مدیران شرکتها پیشنهاد می گردد در جهت پیشبرد اهداف و از جمله ارتقای عملکرد مالی شرکت، با سازماندهی دانش موجود و با تدوین برنامه مناسب تاثیر دارایی های نامشهود غیر مادی سرمایه فکری و مولفه های آن را بر عملکرد مالی شرکتها را محاسبه نموده و همچنین نقاط قوت و ضعف مولف های سرمایه فکری (انسانی، ساختاری و رابطه ای) را مورد تحلیل و بررسی قرار دهند. همچنین با تقویت نقاط ضعف و انجام اصلاحات ساختاری، اصلاح فرایندها، بهبود تشکیلات و روش های کاری زمینه بهره گیری هرچه بیشتر از افکار و نظرات کارکنان را فراهم و استفاده بهینه از سرمایه فکری به عنوان یک دارایی ارزشمند در سازمان، جزء اولویتها قرار گیرد.

منابع

۱. سیادت، نسرين (۱۳۹۹)، بررسی ارتباط بین ویژگی های کیفی سود و کارایی سرمایه فکری شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مجله رویکردهای نوین در مدیریت و حسابداری، تابستان ۱۳۹۹، شماره ۳۲ (جلد دوم).
۲. فرازمنند، حسن و منصور، سید امین و خدایاری، ثریا (۱۳۹۸)، بررسی اثر سرمایه فکری بر بیشینه سازی عملکرد مالی بنگاههای وابسته نفتی در بورس اوراق بهادار تهران، مجله اقتصاد مقداری، شماره ۶۰، بهار ۱۳۹۸.
۳. نجفی، افروز و بیات، علی (۱۳۹۸)، بررسی دارایی نامشهود سرمایه فکری در تحقیقات داخلی، فصلنامه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۲، شماره ۱۲، پاییز ۱۳۹۸.
۴. نیک بخت، محمدرضا و کلهرنیا، حمید (۱۳۹۸)، تدوین مدل گزارشگری سرمایه فکری در شرکتها دانش بنیان ایرانی، دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، سال چهارم، شماره هفتم، بهار و تابستان ۱۳۹۸.
۵. ارجمندنیا، سمیه و یزدان پناه، احمدعلی و طوطیان اصفهانی، صدیقه (۱۳۹۶)، تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، سومین کنفرانس بین المللی مدیریت و مهندسی صنایع، تهران، دانشگاه مقدس اردبیلی، ۱۳۹۶.
۶. خاکپور، احمد و طیبی ثانی، سید مصطفی (۱۳۹۶)، ارتباط سرمایه فکری و سرمایه اجتماعی با عملکرد اقتصادی باشگاههای ورزشی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود.
۷. حجازی، رضوان و علی پور، محمد (۱۳۹۵)، اهمیت اندازه گیری سرمایه فکری، فصلنامه پژوهش حسابداری، سال پنجم، شماره ۲۰، بهار ۱۳۹۵.
۸. خداد حسین، سید حمید و فتحی، سعی و الهی، شعبان (۱۳۸۵)، طراحی الگوی تاثیر فناوری اطلاعات بر سنجه های عملکرد مالی با رویکرد فرا تحلیل، بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۶، ۱۳۸۵.
۹. محمودزاده، محمود و عفتی باران، فرشید (۱۳۹۶)، تاثیر سرمایه فکری بر عملکرد مالی در بانک های ایران، فصلنامه مدل سازی ریسک و مهندسی مالی، دوره ۲، شماره ۱، بهار ۱۳۹۶.
۱۰. شیرزادی نسرين، چراغی مهدیه، (۱۳۹۴)، دومین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت، بررسی نقش سرمایه فکری بر عملکرد سازمانی، تهران، خرداد ۱۳۹۴.
۱۱. همتی، حسن و کرامتی، فرهود و شیوریان، سعید (۱۳۹۰)، مدل ها و روش های حسابداری سرمایه فکری، فصلنامه علمی پژوهشی فراسوی مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، خرداد ۱۳۹۰.

12. Faizi Weqar and S.M. Imamul Haque(2020), Intellectual capital and corporate financial performance in India's central public sector enterprises, *International Journal of Learning and Intellectual Capital* 17(1):77-97, January.
13. Muchran(2020), Effect of Intellectual Capital on Sustainable Financial Performance of Indonesian Pharmaceutical Firms with Moderating Role Knowledge Management, *Systematic Review Pharmacy*, Vol 11, Issue 1, Jan-June.
14. William Forte, Gaetano Matonti, Giuseppe Nicolò(2019), The impact of intellectual capital on firms' financial performance and market value: Empirical evidence from Italian listed firms, *African Journal of Business Management*, Vol.13(5), pp. 147-159, March 2019.
15. Filipe Sardo, Zelia Serrasqueiro, Helena Alves(2018), On the relationship between intellectual capital and financial performance: A panel data analysis on SME hotels, *International Journal of Hospitality Management*, vol.75.
16. Ferreira, A, & Feranco, M, (2017), Strategic alliances, intellectual capital and organizational performance in technology-based SMEs: is there really a connection? *International Journal of Business and Globalisation*, vol.18.
17. Anderrva, A, & Feranco, M, (2017). Intellectual Capital and Its Impact on financial Performance of Russian Manufacturing companies. *mForesight and STI Governance*. vol 11.
18. Chen J., Zhu Z. and Xie H.Y(2004), Measuring intellectual: a new model and empirical study. *Journal of Intellectual Capital*, 5(1):195-212
19. Seetharaman A., Bin Zaini Sooria H. H. and saravanan A.S. intellectual capital accounting and reporting in the knowledge economy. *Journal of Intellectual Capital* 2002,3(2):128-148.
20. Zack M. H(1999), Developing a knowledge strategy. *California Management Review*, 41(3):125-145.
21. Bounties, (1999), the knowledge toolbox: a review of tools available to measure and manage intangible resources, *European management journal*, a quest, 17,2:391-402.
22. Bounties, (1998), Intellectual Capital: An explore troy study that develops measure and models, *Management Decision*, 36,2:63-76.
23. Smith Peter A.C. Systemic(1998) knowledge management: managing organizational assets for competitive advantage. *Journal of systemic knowledge management*, April: 1-12.
24. Roos J., Roos G., Dragonetti N., Edvinsson L. (1997), Intellectual capital: navigating the new business landscape. Macmillian press Ltd. London.
25. Stewart T.A. Intectual Capital(1997), *The New Weallth of organization*, Doubleday, New Yourk,.
26. Brooking A(1997), management of intellectual capital long rang planning. *Journal of Intellectual Capital*, 30(3):364-365.

Investigating the effect of intellectual capital components on the financial performance of the organization

Mohammad Eshghi ^{*1}

Hassan Eshghi ²

Date of Receipt: 2021/01/15 Date of Issue: 2021/02/21

Abstract

Nowadays knowledge-based economy, considering the role of intellectual capital in creating and increasing organizational value and the placement of intellectual capital index in the development indicators of many countries, the success of an organization depends on its ability to manage this valuable resource. The need to identify and measure intellectual capital becomes more apparent. The purpose of this study is to investigate the intellectual capital and its components on the financial performance of a car company. The statistical population includes the specialists and experts of the company under study and the method of descriptive and inferential research based on the applied purpose. The research data collection tool included a standard Bounties questionnaire. Validity and reliability of the designed-questionnaire were 81/6 and 91/5 respectively, therefore; the validity and reliability of questioner were confirmed. In this study, first the components of intellectual capital including human capital, structural capital and communication capital were measured and then their effect on financial performance was analyzed using correlation tests and regression analysis. At the trust ship level of 95% findings show intellectual capital has a positive impact on financial performance.

Keywords

Intellectual Capital, Human Capital, Structural Capital, Social Capital, Financial Performance

1. Corresponding Author, MSC, Department of Accounting, Islamic Azad University, Islam Shahr Branch, Tehran, Iran. (meshghi18@gmail.com)

2. MSC, Department of Accounting, Islamic Azad University, Islam Shahr Branch, Tehran, Iran. (Heshghi64@yahoo.com)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی